

Helsingin kaupunginmuseon johtokunnan lausunto Malmin lentokentän alueen kaavarungosta

Päätös

Kaupunginmuseo johtokunta antaa seuraavan lausunnon:

Malmin lentokentälle ja sitä ympäröiville alueille suunnitellaan suurta, 25 000 asukkaan kaupunginosaa. Malmin lentokentän alue sijaitsee olemassa olevan yhdyskuntarakenteen keskellä, ja sen rakentaminen asuinalueeksi, josta on hyvät joukkoliikenneyhteydet, tukee seudun aluerakenteen kannalta kestäväää kehittämistä. Rakentaminen muuttaisi alueen maisemakuvaa merkittäväällä tavalla.

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa (YM 30.10.2014) Malmin lentoasema kiitoratoineen on merkitty valtakunnallisesti merkittävänä kulttuuriympäristönä (RKY-2009). Fallkullan alue ja suunnittelualueen pohjoispuoliset Aurinkomäen maisemapellot on merkitty Yleiskaava 2002:ssa kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti tai maisemakulttuurin kannalta merkittäviksi alueiksi.

Malmin lentokenttä osoitetaan 4. vaihemaakunta-kaavaehdotuksessa taajamatoimintojen alueeksi. Alueella säilyy kulttuuriympäristöön liittyvä ominaisuusmerkintä. Lisäksi Malmin lentokentän aluetta tulee kehittää tiiviinä alueena, josta on hyvät joukkoliikenteen yhteydet. Kaupunginmuseon johtokunnan näkemyksen mukaan tiiviin taajama-alueen rakentaminen Malmin lentokentän alueelle on ristiriidassa RKY-2009 alueen kulttuuriympäristön säilymiseen tähtäävien tavoitteiden kanssa.

Kulttuuriympäristöt kaavaselostuksessa:

Lentoasemarakennus ja lentokonehalli sekä niiden välitön ympäristö suojellaan. Lentoaseman rakennuksiin liittyviä pitkiä näkymiä säilytetään osana uutta kaupunkirakennetta. Kiitoratojen linjauksia hyödynnetään alueen kokonaisrakenteen suunnittelussa. Muistumat kiitoradoista ja niihin liittyvistä rakenteista luovat oman kerroksen alueelle, joka liittyy uuteen rakenteeseen.

Fallkullan tilaa ympäristöineen kehitetään opetuksen, urheilun ja kulttuurin käyttöön kulttuuriympäristön suojelutavoitteet huomioiden. Longinojan luontoarvojen säilyminen turvataan jo rakentamisen aikana.

Kaupunkisuunnitteluvirasto perustele suunnitteluratkaisua seuraavasti: Malmin lentoaseman RKY-alueen rajausta on laajuudeltaan noin 154 hehtaaria. Näin laajan alueen rakentamatta jättäminen ei mahdollista eheän kaupunkirakenteen kehittymistä ympäröivillä alueilla eikä se toteuttaisi tiiviin ja joukkoliikenteeseen tukeutuvan kaupunkirakenteen tavoitetta. Kiitoteiden säilyttäminen sellaisenaan on korkeustasojen ja hulevesien hallinnan kannalta huono ratkaisu, joka estäisi pitkälti toimivat katu- ja kevyen liikenteen- sekä teknisten verkostojen rakentamisen alueelle. Tästä johtuen asemakaavassa ei tulla merkitsemään kiitoteitä säilytettäväksi rakenteiksi. Kaavarungon suunnittelussa tulee ottaa huomioon kiitoteiden sijainti alueella ja säilyttää nykyisen toiminnan luettavuutta uudessa rakenteessa. Kaupunginmuseo esittää, että kiitoteiden sijainti tulee lisätä kaavakartan merkintöihin ja määräyksiin.

Terminaalirakennus ja lentokonehalli ja niiden välitön ympäristö tullaan suojelemaan asemakaavalla. Asemakaava laaditaan yhteistyössä museoviranomaisten kanssa.

Linnoituslaitteet ja maantiet

Suunnittelualueen eteläosassa mäkialueilla on muinaismuistolain (295/1963) nojalla suojeltuja ensimmäisen maailmansodan linnoitusketjun tukikohta IX:n linnoituslaitteita. Linnoitteet ovat katkelmallisia, mutta oletettavasti rakenteita on säilynyt lisää täyttömäiden alla. Historiallinen maantie, Suuren Rantatien eteläinen haara, Helsingistä Viipuriin sijaitsee suunnittelualueen eteläosassa Tattarinharjunkujan linjalla. Jälkimmäisen itäosa on merkitty myös säilyneeksi ensimmäisen maailmansodan tykkitieksi. Suunnittelualueen pohjoisosan rajalla on vanhan maantien linja, Maamiehenpolku. Osa linnoitteista on VP-alueilla ja osa AK-alueilla. Tiet ovat AK- ja A-alueilla.

AK-alueilla sijaitsevat linnoitteet ja tie tulevat todennäköisesti tuhoutumaan. Kiinteän muinaisjäännöksen kajoamisenettelyn mukaisesti kajoamisen salliminen ja ehdot on käsiteltävä kaavoitusneuvotteluissa Museoviraston kanssa. Fallkullassa ja Nallenmäellä suunnittelualueen eteläpuolella on kivikautisia esinelöytöjä.

Alueen rakennetusta ympäristöstä on tehty selvitys, jota vielä päivitetään. Rakennussuojelu ja muinaismuistojen suojelu täsmentyvät asemakaavavaiheessa.

Kaupunginmuseon johtokunta haluaa tuoda esiin, että Malmin lentoasemakäytön jatkuminen turvaisi lentokenttään liittyvien arvojen säilymisen kokonaisuudessaan. Tämä vaihtoehto on kuitenkin epätodennäköinen, koska Finavia Oyj:n käyttö kentällä tulee loppumaan viimeistään 1.1.2017. Malmin lentokentästä on tehty rakennussuojeluesitys 2015, siinä todetaan että kentän käyttö on keskeinen osa sen suojeltavaa arvoa.

Malmin lentokentän suunnittelualue on arkkitehtuuriltaan, rakennushistorialtaan ja käytöltään ainutlaatuinen. Kaavarungon lentokentälle osoittama tiivis ja tehokas maankäyttö on ristiriidassa alueen kulttuuriympäristön ominaisuuteen ja arvojen kanssa. Uuden rakentamisen ja kentän ja sen rakennusten säilyttäminen tulee sovittaa yhteen siten, että rakennettu kulttuuriympäristö säilyy historiallisesti ymmärrettävänä. Paras ratkaisu olisi lentokenttäalueen rakennuksien ja kiitoratojen säilyttäminen kokonaisuutena esimerkiksi virkistys- ja viheralueena, siten että asuntorakentaminen sijoitettaisiin alueen reunoille.

Kaupunginmuseon johtokunta esittää, että kaavarunkoa muutettaisiin siten, että siinä paremmin otettaisiin huomioon arvokaan kulttuuriympäristön ominaispiirteet.

Vastaehdotus: Kyösti Helin: esitän, että kentän toiminnan jatkamista kannatetaan ja lausunto muutetaan suuntaan, jossa ehdotetaan kaiken sellaisen rakentamisen kieltämistä, mitä olisi esteenä kentän jatkamiselle, pelkästään rakennusten suojelu ei ole asianmukaista musealisestakaan näkökulmasta. kyösti helin

Kyösti Helin jätti eriävän mielipiteen päätöksestä.

Kaupunginmuseo johtokunta on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Malmin lentokentälle ja sitä ympäröiville alueille suunnitellaan suurta, 25 000 asukkaan kaupunginosaa. Malmin lentokentän alue sijaitsee olemassa olevan yhdyskuntarakenteen keskellä, ja sen rakentaminen asuinalueeksi, josta on hyvät joukkoliikenneyhteydet, tukee seudun aluerakenteen kannalta kestävä kehittäminen. Rakentaminen muuttaisi alueen maisemakuvaa merkittäväällä tavalla.

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa (YM 30.10.2014) Malmin lentoasema kiitoratoineen on merkitty valtakunnallisesti merkittävänä kulttuuriympäristönä (RKY-2009). Fallkullan alue ja suunnittelualueen pohjoispuoliset Aurinkomäen maisemapellot on merkitty Yleiskaava 2002:ssa kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti tai maisemakulttuurin kannalta merkittäviksi alueiksi.

Malmin lentokenttä osoitetaan 4. vaihemaakunta-kaavaehdotuksessa taajamatoimintojen alueeksi. Alueella säilyy kulttuuriympäristöön liittyvä ominaisuusmerkintä. Lisäksi Malmin lentokentän aluetta tulee kehittää tiiviinä alueena, josta on hyvät joukkoliikenteen yhteydet. Kaupunginmuseon johtokunnan näkemyksen mukaan tiiviin taajama-alueen rakentaminen Malmin lentokentän alueelle on ristiriidassa RKY-2009 alueen kulttuuriympäristön säilymiseen tähtäävien tavoitteiden kanssa.

Kulttuuriympäristöt kaavaselostuksessa:

Lentoasemarakennus ja lentokonehalli sekä niiden välitön ympäristö suojellaan. Lentoaseman rakennuksiin liittyviä pitkiä näkymiä säilytetään osana uutta kaupunkirakennetta. Kiitoratojen linjauksia hyödynnetään alueen kokonaisrakenteen suunnittelussa. Muistumat kiitoradoista ja niihin liittyvistä rakenteista luovat oman kerroksen alueelle, joka liittyy uuteen rakenteeseen.

Fallkullan tilaa ympäristöineen kehitetään opetuksen, urheilun ja kulttuurin käyttöön kulttuuriympäristön suojelutavoitteet huomioiden. Longinojan luontoarvojen säilyminen turvataan jo rakentamisen aikana.

Kaupunkisuunnitteluvirasto perustelee suunnitteluratkaisua seuraavasti: Malmin lentoaseman RKY-alueen rajaus on laajuudeltaan noin 154 hehtaaria. Näin laajan alueen rakentamatta jättäminen ei mahdollista eheän kaupunkirakenteen kehittymistä ympäröivillä alueilla eikä se toteuttaisi tiiviin ja joukkoliikenteeseen tukeutuvan kaupunkirakenteen tavoitetta. Kiitoteiden säilyttäminen sellaisenaan on korkeustasojen ja hulevesien hallinnan kannalta huono ratkaisu, joka estäisi pitkälti toimivat katu- ja kevyen liikenteen- sekä teknisten verkostojen rakentamisen alueelle. Tästä johtuen asemakaavassa ei tulla merkitsemään kiitoteitä säilytettäväksi rakenteiksi. Kaavarungon suunnittelussa tulee ottaa huomioon kiitoteiden sijainti alueella ja säilyttää nykyisen toiminnan luettavuutta uudessa rakenteessa. Kaupunginmuseo esittää, että kiitoteiden sijainti tulee lisätä kaavakartan merkintöihin ja määräyksiin.

Terminaalirakennus ja lentokonehalli ja niiden välitön ympäristö tullaan suojelemaan asemakaavalla. Asemakaava laaditaan yhteistyössä museoviranomaisten kanssa.

Linnoituslaitteet ja maantiet

Suunnittelualueen eteläosassa mäkialueilla on muinaismuistolain (295/1963) nojalla suojeltuja ensimmäisen maailmansodan linnoitusketjun tukikohta IX:n linnoituslaitteita. Linnoitteet ovat katkelmallisia, mutta oletettavasti rakenteita on säilynyt lisää täyttömäiden alla. Historiallinen maantie, Suuren Rantatien eteläinen haara, Helsingistä Viipuriin sijaitsee suunnittelualueen eteläosassa Tattarinharjunkujan linjalla. Jälkimmäisen itäosa on merkitty myös säilyneeksi ensimmäisen maailmansodan tykkitieksi. Suunnittelualueen pohjoisosan rajalla on vanhan maantien linja, Maamiehenpolku. Osa linnoitteista on VP-alueilla ja osa AK-alueilla. Tiet ovat AK- ja A-alueilla.

AK-alueilla sijaitsevat linnoitteet ja tie tulevat todennäköisesti tuhoutumaan. Kiinteän muinaisjäännöksen kajoamisenettelyn mukaisesti kajoamisen salliminen ja ehdot on käsiteltävä kaavoitusneuvotteluissa Museoviraston kanssa. Fallkullassa ja Nallenmäellä suunnittelualueen eteläpuolella on kivikautisia esinelöytöjä.

Alueen rakennetusta ympäristöstä on tehty selvitys, jota vielä päivitetään. Rakennussuojelu ja muinaismuistojen suojelu täsmentyvät asemakaavavaiheessa.

Kaupunginmuseon johtokunta haluaa tuoda esiin, että Malmin lentoasemakäytön jatkuminen turvaisi lentokenttään liittyvien arvojen säilymisen kokonaisuudessaan. Tämä vaihtoehto on kuitenkin epätodennäköinen, koska Finavia Oyj:n käyttö kentällä tulee loppumaan viimeistään 1.1.2017. Malmin lentokentästä on tehty rakennussuojeluesitys 2015, siinä todetaan että kentän käyttö on keskeinen osa sen suojeltavaa arvoa.

Malmin lentokentän suunnittelualue on arkkitehtuuriltaan, rakennushistorialtaan ja käytöltään ainutlaatuinen. Kaavarungon lentokentälle osoittama tiivis ja tehokas maankäyttö on ristiriidassa alueen kulttuuriympäristön ominaisluonteen ja arvojen kanssa. Uuden rakentamisen ja kentän ja sen rakennusten säilyttäminen tulee sovittaa yhteen siten, että rakennettu kulttuuriympäristö säilyy historiallisesti ymmärrettävänä. Paras ratkaisu olisi lentokenttäalueen rakennuksien ja kiitoratojen säilyttäminen kokonaisuutena esimerkiksi virkistys- ja viheralueena, siten että asuntorakentaminen sijoitettaisiin alueen reunoille.

Kaupunginmuseon johtokunta esittää, että kaavarunkoa muutettaisiin siten, että siinä paremmin otettaisiin huomioon arvokaan kulttuuriympäristön ominaispiirteet.

Esittelijä

Malmin lentokenttä on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu ympäristö (RKY 2009). Lentokenttä on myös listattu kansainvälisen World Monument Fundin uhanalaisten kulttuuriympäristöjen joukkoon. Lisäksi se on Europa Nostra Finlandin 2015 listaama Suomen uhanalaisin kulttuuriperintökohde.

Lentoasema valmistui toimintakuntoon joulukuussa 1936, avajaisia vietettiin 1938. Kentällä on merkittävä historia siviili-, sotilaskenttänä ja heti sodan jälkeen valvontakomission käyttöön ottamana kenttänä. Malmin merkitys kansainvälisenä lentoasemana väheni, kun yhä suurempien lentokoneiden edellyttämät kiitoradat valmistuivat Vantaalle Seutulaan olympiavuonna 1952.

Malmin lentoasema on valittu kansainvälisen DOCOMOMO-järjestön hyväksymään valikoimaan suomalaisen modernismin merkkiteoksia 1920-luvun lopulta 1970-luvulle.

 Diaarinumero
HEL 2011-005466

Maankäyttö, rakentaminen ja asuminen

Asiat (/paatokset/asia/)

Haku (/paatokset/asia/)

Kartalla (/paatokset/asia/kartta/)

Tietoa palvelusta (/paatokset/tietoa/)

Yleistä (/paatokset/tietoa/)

Palvelun ohjelmointirajapinta (API)
(<http://dev.hel.fi/apis/openahjo/>)

Palvelun lähdekoodi (<https://github.com/City-of-Helsinki/openahjo/>)

Päätäjät (/paatokset/paattaja/)

Kaupunginvaltuusto (/paatokset/paattaja/kvsto/)

Kaupunginhallitus (/paatokset/paattaja/khs/)

> **Helsingin kaupunki** (<http://www.hel.fi/>)

> **Helsingin kaupungin päätöksenteko**
(<http://www.hel.fi/paatoksenteko/>)